

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN JOHTOSÄÄNNÖN PERUSTELUT

Yleistä

Sosiaali- ja terveystoimen johtosäntö pohjautuu kaupungin mallijohtosäntöön 1.4.2008 ja tarvittavilta osiltaan nykyisiin sosiaalitoimen johtosäntöön ja terveystoimen johtosäntöön.

Näissä perusteluissa kuvataan pykäläkohtaisesti kunkin pykälän perustelut. Voimassaolevien sosiaalitoimen johtosäntöön ja terveystoimen johtosäntöön vastaavat pykälät on mainittu sulkeissa.

1 § Toimiala (Sosv 1 § ja Terv 1 §)

1 mom.

Pykälän mukaan sosiaali- ja terveystoimella on kokonaisvastuu kunnalle kuuluvien sosiaali- ja terveystoimien järjestämisestä lakien määräysten mukaisesti.

Sosiaali- ja terveystoimi vastaa sosiaalipalvelujen järjestämisestä sen mukaisesti kuin sosiaalihuoltolaissa ja sosiaalihuollon erityislainsäädännössä on säädetty kunnan järjestämisvastuusta lasten päivähoitoa lukuun ottamatta.

Terveydenhuollon osalta kokonaisvastuu merkitsee, että vaikka virasto tuottaa itse ensisijaisesti kansanterveystyöhön kuuluvia palveluja, sosiaali- ja terveystoimien ja sosiaali- ja terveystoimien edelleen vastaavat väestön terveystoimien tarpeiden mukaisesti kokonaisuudesta ja samalla myös siitä, että väestö saa myös erikoissairaanhoitolain mukaisen tarpeellisen erikoissairaanhoitoa. Tämä on sikäläkin perusteltua, että kaikki terveydenhuollon rahoitus - myös erikoissairaanhoitoa kuntayhtymälle menevä - sisältyy sosiaali- ja terveydenhuollon talousarvioon. Sosiaali- ja terveystoimien ja sosiaali- ja terveystoimien kautta tilaajina pitkälti ratkaisevat myös sairaanhoitopiiriltä ostettavien palvelujen laadun ja määrän, vaikka sairaanhoitopiirillä onkin järjestämisvastuu pääosasta erikoissairaanhoitoa.

Toimialaa ei rajata helsinkiläisiin, so. Helsingin kaupungin väestöön, koska kunnalle kuuluu myös sellaisia velvoitteita, jotka eivät kohdistu kunnan väestöön.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinro	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI hallintokeskus@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	800012-62637	0201256-6 Alv.nro FI02012566

Helsingin on huolehdittava sosiaalihuoltolain (SHL) 13 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan nojalla sosiaalipalvelujen järjestämisestä asukkailleen ja toimeentulotuen myöntämisestä kunnassa oleskelevalle henkilölle. Toimeentulotukeen on oikeutettu kunnassa vakinaisesti oleskeleva henkilö riippumatta siitä, mikä on hänen kotikuntalain mukainen kotikuntansa. Myös kunnan vastuu sosiaalipalvelujen järjestämisestä koskee sellaisia kunnassa oleskelevia henkilöitä, jotka eivät ole helsinkiläisiä, jos palvelun tarve on kiireellinen ja muutoinkin olosuhteiden niin vaatiessa (SHL 15 § 1 mom.). Tällaisten olosuhteiden on katsottava olevaan olemassa muun muassa, kun henkilö oleskelee kunnassa opiskelun tai työn vuoksi eikä hänen kotikuntansa kotikuntalain 3 §:n mukaan sen vuoksi muutu (SHA 4 §).

Terveydenhuollon osalta esim. kunnan alueella sijaitsevien oppilaitosten koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, merenkulkijoiden terveydenhuolto samoin kuin terveydenhuoltolain mukaiset, kunnassa säännönmukaisesti tai pitkäaikaisesti oleskelevien ja työskentelevien terveyspalvelut. Lisäksi terveydenhuoltolain mukainen oikeus vapaasti valita koko maassa terveyspalvelut antava terveyskeskus tai terveysasema tulee voimaan 1.1.2014 lukien, jolloin kunnan jäsenyydestä riippumaton oikeus saada terveyspalveluja muuttuu pääsäännöksi.

2. mom.

Kansanterveyslain 15.1 § mukaan kunnalla tulee olla terveydenhuoltolaissa säädettyjä tehtäviä varten terveyskeskus. Ko. lain määräyksellä tulkitaan olevan tarkoitus varmistaa, että kunnassa on asianomaisista, terveydenhuoltolaissa määrättyistä tehtävistä vastaava ja huolehtiva taho. Tästä syystä tässä pykälässä määritellään, että sosiaali- ja terveysvirasto huolehtii terveyskeskuksen lakisääteisistä tehtävistä.

Terveydenhuoltolain 21 §:n mukainen ympäristöterveydenhuolto ei kuitenkaan kuulu sosiaali- ja terveyslautakunnan eikä sosiaali- ja terveysviraston toimialaan, vaan näistä tehtävistä huolehtivat Helsingissä ympäristölautakunta ja ympäristökeskus. Lisäksi ympäristökeskus huolehtii myös yksityisten terveydenhuollon toimipaikkojen toimitilojen tarkastamisesta.

3. mom.

Sosiaalipalveluihin kuuluvat lisäksi raittiustyölaissa kunnan tehtäväksi säädetty raittiustyö, kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa kunnan tehtäväksi säädettyt maahanmuuttajien kotouttamiseen liittyvät tehtävät sekä talous- ja velkaneuvonnasta annetussa laissa säädetty talous- ja velkaneuvontapalvelujen järjestäminen kunnassa aluehallintovi-

raston kanssa tehtävän sopimuksen mukaisesti. Kuten lasten päivähoito eivät myöskään esiopetus sekä koululaisten aamu- ja iltapäivähoito kuulu sosiaali- ja terveystoimen toimialaan.

4. mom.

Apteekkilupa on myönnetty Helsingin kaupungille, joten johtosäännössä tämä tehtävä tulee kohdentaa hallintokunnalle, nyt siis sosiaali- ja terveyslautakunnalle ja -virastolle (aiemmin se oli määritelty terveyslautakunnalle ja -keskukselle).

Sosiaali- ja terveystoimen sairaala-apteekki huolehtii terveys- ja sosiaaliviraston sairaaloiden ja laitosten lääkehuollon ohella mm. tartuntatautilain ja lääkelain mukaisesta avohoidon potilaiden lääkehuollosta, josta on tarpeen erikseen ottaa maininta johtosääntöön.

2 § Lautakunta ja sen jaostot (Sovs 2 § ja Terv 2 §)

1 mom.

Nykyisessä sosiaalilautakunnassa on yksitoista jäsentä ja terveyslautakunnassa on yhdeksän jäsentä. Uuteen sosiaali- ja terveyslautakuntaan esitetään valittavaksi yksitoista jäsentä.

2 mom.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisuuteen esitetään asetettavaksi kolme jaostoa. Sosiaalilautakunnan alaisuudessa on tällä hetkellä viisi jaostoa: lapsi- ja perhejaosto, ensimmäinen aikuispalvelujen muutoksenhakujaosto, toinen aikuispalvelujen muutoksenhakujaosto, vanhuspalvelujen muutoksenhakujaosto ja ruotsinkielinen jaosto. Terveyslautakunnan alaisuudessa ei ole jaostoja.

Jaostojen jäsenmääräksi esitetään seitsemää jäsentä, kuten on tällä hetkellä sosiaalilautakunnan alaisissa jaostoissa.

3 mom.

Kolmannen jaoston jäsenet valitaan ruotsinkielisestä kieliryhmästä.

3 § Esittely (Sosv 3 § ja Terv 3 §)

Sosiaali- ja terveyslautakunnassa on esitetty säilytettäväksi yhden esittelijän järjestelmä. Tätä puoltaa erityisesti

- uudessa organisaatiossa on tarpeen kiinnittää erityistä huomiota siihen, että ratkaisuihin otetaan huomioon viraston kokonaisuus
- viraston päälliköllä on kokonaisvastuu viraston johtamisesta ja taloudesta, joten hänellä tulee olla mahdollisuus määrätä lautakunnalle esiteltävien asioiden sisältö.

Jaostoissa esittely on määrätty osaston päällikön tehtäväksi. Lisäksi viraston päälliköllä on oikeus siirtää jonkin asian tai asiaryhmän osalta esittelyvelvollisuus osastopäälliköltä muulle viranhaltijalle. Tällä määräyksellä varmistetaan, että asiat esittelee asiantunteva viranhaltija.

Vielä on määrätty, että viraston päällikkö voi ottaa alaiselleen esittelijälle kuuluvan asian esiteltäväkseen kuten sosiaalitoimen johtosäännössä tällä hetkellä.

4 § Lautakunnan tehtävät (Sosv 6 § ja Terv 6 §)

Lautakunnan tehtävistä kohdat 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15 ja 16, ovat kaupungin mallijohtosäännön ja nykyisten sosiaalitoimen johtosäännön ja terveystoimen johtosäännön mukaisia.

Kohta 3.

Sisältö on nykyisiä sosiaalitoimen johtosääntöä ja terveystoimen johtosääntöä sekä mallijohtosääntöä vastaava, mutta sanajärjestystä on muutettu siten, että sosiaalitoimen asiakasmaksut ja terveydenhuollon potilasmaksut on siirretty luettelon alkuun.

Kaupunginvaltuusto päättää taloudellisesti tai periaatteellisesti merkittävän uuden sosiaalihuollon asiakasmaksun tai terveydenhuollon potilasmaksun käyttöön ottamisesta tai tällaisen maksun käytöstä luopumisesta (Khn johtosäännön 7 § 12 -kohta). Nykyisen ja nyt esitettävän johtosäännön määräyksen mukaan taas sosiaali- ja terveyslautakunta päättää asiakas- ja potilasmaksuista kaupunginhallituksen tarvittaessa erikseen antamien ohjeiden mukaisesti.

Kohta 10

Tehtävä on muutoin mallijohtosäännön ja nykyisen terveystoimen johtosäännön mukainen, mutta on lisätty nykyisen sosiaalitoimen johtosäännön mukainen maininta valtion perintönä saatujen osakkeiden luovuttamisesta. Tämä lisäys on tärkeä, jotta valtion perintönä saatujen osakkeiden luovuttamisesta voi päättää lautakunta eikä niitä tarvitse viedä kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Kohta 17

Tehtävä on nykyisen sosiaalitoimen johtosäännön mukainen. Lautakunta päättää vuosittain kuinka paljon valtion perintönä saadusta omaisuudesta käytetään.

Kohta 18

Tehtävää ei minkään säännöksen vuoksi johtosäätötasolla tarvitse päättää, mutta esitetään kohta koskemaan vain aukioloajoista sekä vi-
ranhaltijalle tapahtuvan delegoinnin perusteista päättämistä. Kuntalain mukaan päätösvaltaa antaa kaupunginvaltuusto. Ellei aukioloaikojen päättämistä määrätä johtosäännöllä, jää epäselväksi kuka ja millä valtuudella aukioloajoista päätetään.

Aiemmin johtosäännöissä olleet tehtävät hoitopaikkojen määrästä päättämistä on jätetty tarpeettomana pois. Hoitopaikkojen ja sairaansijojen määrä päätetään samassa yhteydessä kun hyväksytään tulosbudjetti.

Kohta 19

Tehtävä on uusi.

Palveluseteli on yksi kunnan käytettävissä olevista palvelujen järjestämistavoista. Kunta päättää, mitä järjestämistapaa tai -tapoja käytetään kyseisessä kunnassa. Kunta päättää myös siitä, missä palveluissa ja missä laajuudessa palveluseteliä käytetään.

Kaupunginvaltuusto päättää oman toiminnan ulkoistamisesta (Khs 11.2.2008, 170 §; Kilpailuttamisen periaatteet).

Tässä ehdotettu päätösvaltuus koskee siten oikeutta päättää palvelusetelin käyttämisestä jo ulkoistettujen palvelujen vaihtoehtona, niiden sijasta ja rinnalla palvelujen järjestämistapavaihtoehtona. Palvelusetelillä voi täydentää muita palvelujen järjestämistapoja, mutta palvelusetelin käyttäminen palvelun järjestämistapavaihtoehtona ei johda siihen, että omaa toimintaa ulkoistetaan ilman, että kaupunginvaltuusto on siitä päättänyt.

Lautakunta kuitenkin päättää tämän kohdan nojalla aina palvelusetelin arvon; myös valtuuston päättämien, palvelusetelillä hankittavien palvelujen osalta.

Nykyiseen sosiaalitoimen johtosääntöön ja terveystoimen johtosääntöön verrattuna esitettävässä sosiaali- ja terveystoimen johtosäännössä ei ole seuraavia kohtia:

Nykyisessä sosiaalitoimen johtosäännössä lautakunnalle määrätty tehtävä, kohta 19 ”määrätä, mikä vastuualue huolehtii ruotsinkielisten palvelujen järjestämisestä” on poistettu, koska ruotsinkielisiä palveluja varten ei perusteta erillistä yksikköä.

Nykyisessä terveystoimen johtosäännössä lautakunnalle määrätty tehtävä, kohta 16 ”vahvistaa perusteet, joiden mukaan viranhaltija päättää pitkäaikaisesti sairaalahoidossa olevalta potilaalta perittävästä maksusta” on poistettu. Kohtaa ei tarvita, koska lautakunta vahvistaa perusteet tämän pykälän kohdan 3 nojalla.

Nykyisessä terveystoimen johtosäännössä lautakunnalle määrätty tehtävä, kohta 19, ”antaa viranomaisille lausuntoja apteekkien toimintaa koskevissa asioissa” on sisällytetty kaupungin ja lautakunnan puhevalan käyttöä koskevaan toimivaltapykälään (22 §) huomioon ottaen tehtävän rutiinimainen luonne.

Nykyisessä terveystoimen johtosäännössä lautakunnalle määrätty tehtävä, kohta 20, ”antaa lausuntoja kiireettömän sairaankuljetuksen lupia koskevissa asioissa” on poistettu, koska tehtävä siirtyy terveydenhuoltolain nojalla vuoden 2013 alusta HUS:n vastuulle.

5 § Ensimmäisen jaoston tehtävät

Ensimmäisen jaoston tehtävät ovat samat kuin nykyisen sosiaalilautakunnan ensimmäisen aikuispalvelujen muutoksenhakujaoston tehtävät. Jaosto käsittelee pelkästään viranhaltijan toimeentulotukipäätöksestä tehtyjä muutoksenhakemuksia.

Vuonna 2011 on käsitelty yhteensä 629 toimeentulotuen muutoksenhakua.

6 § Toisen jaoston tehtävät

Kohta 1

Toisen jaoston tehtävien 1 -kohta koskee sosiaalihuollon osalta viranhaltijan yksilöhuollon päätöksistä tehtyjä muutoksenhakemuksia toimeentulotukea lukuun ottamatta. Toiselle jaostolle siirtyvät siten nykyisen sosiaalitoimen johtosäännön mukaisten toisen aikuispalvelujen

muutoksenhakujaoston, vanhuspalvelujen muutoksenhakujaoston ja lapsi ja perhejaoston muutoksenhakuasiat.

Sosiaalilautakunta on 20.4.2006 delegoinut hallintosäännön 26 b §:n nojalla viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisen päätöksentekovallan eräille sosiaaliviraston viranhaltijoille, joten näitä päätöksiä ei sen jälkeen ole käsitelty sosiaalilautakunnan jaostoissa.

Vuonna 2011 on esitetyn toisen jaoston tehtäväalueeseen esitettyjä em. asioita koskevia päätöksiä tehty yhteensä 225 (toinen aikuispalvelujen muutoksenhakujaosto 167 asiaa ja vanhuspalvelujen muutoksenhakujaosto 58 asiaa). Lisäksi muutama lastensuojelun ja perheoikeudellisten asioiden muutoksenhaku.

Lisäksi toisen jaoston ratkaistaviksi esitetään siirrettäviksi nykyisin terveyslautakunnalle kuuluvien, sellaisten muutosvaatimusten käsittely, jotka sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain sekä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan henkilöllä on oikeus saada monijäsenisen toimielimen käsiteltäväksi, mitä toimivaltaa ei voi delegoida viranhaltijalle. Jaoston tehtäväksi siirtyvät em. lakien nojalla

- 1) potilasmaksuja koskevat terveydenhuollon muutoksenhakuasiat
- 2) asiakirjojen luovuttamista koskevat vaatimukset.

Vuonna 2011 em. asioita koskevia päätöksiä on tehty terveyslautakunnassa 38.

Kohta 2

Lisäksi toiselle jaostolle siirtyvät nykyisen sosiaalijohtosäännön toisen aikuispalvelujen muutoksenhakujaoston tehtävänä oleva päihdehuolto-laissa tarkoitetun esityksen tekeminen hallinto-oikeudelle henkilön määräämisestä hoitoon tahdostaan riippumatta väkivaltaisuuden perusteella. Näitä asioita on käytännössä hyvin harvoin.

Kohta 3

Nykyisin terveyslautakunnan päätettäväksi kuuluvat, tartuntatautilain mukaisia pakkotoimia koskevat tehtävät esitetään määrättäväksi toisen jaoston tehtäviin. Nämä päätökset on tartuntatautilain mukaan aina monijäsenisen toimielimen vahvistettava, joten niitä ei voi siirtää viranhaltijan päätettäväksi. Kuitenkin ko. asiat eivät juurikaan sisällä todellisia harkintamahdollisuuksia päätösvaihtoehtojen suhteen ja ne soveltuvat

käsiteltäväksi jaostossa, joka muutoin käsittelee ensisijaisesti oikeudellisin perustein ratkaistavia muutoksenhakuasioita.

Vuonna 2011 on em. asioita koskevia päätöksiä tehty terveyslautakunnassa yhteensä 7, joista kukin päätös on sisältänyt useimmiten useiden henkilöiden, 1 – 4 henkilöä, työssäkäynnistä yms. pidättämisen.

7 § Kolmannen jaoston tehtävät

Kolmannen jaoston (ruotsinkielisen jaoston) tehtävät ovat samat kuin ensimmäisen ja toisen jaoston tehtävät asioissa, jotka ovat vireillä ruotsin kielellä.

8 § Organisaatio (Sosv 11 §, Terv 7 §)

Pykälässä on määritelty sosiaali- ja terveysviraston osastokohtainen organisaatio. Pykälässä mainitaan ensin kolme laaja-alaisesti toiminnasta vastaavaa osastoa, perhe- ja sosiaalipalvelut, terveys- ja päihdepalvelut ja sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut. Seuraavaksi mainitaan hallinto-, kehittämis- ja tukipalveluista vastaavat osastot. Osastotasoiset yksiköt yhdessä muodostavat sosiaali- ja terveysviraston.

Kaikissa osastoissa on sekä nykyisen sosiaaliviraston että nykyisen terveyskeskuksen toimintoja. Minkään osaston toimialaa ei ole määritelty asiakkaiden ikäjaottelun, elämänkaaren tai vain tietyn palvelukokonaisuuden mukaan. Osastorakenne korostaa palvelukokonaisuuksia ja asiakasprosesseja antaen mahdollisuuden palvelujen tuottamiseen uudella tavalla asiakkaan ja potilaan tarpeista lähtien.

Palvelukokonaisuuteen liittyviä ennaltaehkäiseviä ja korjaavia palveluja on samassa osastossa. Tällöin osasto pystyy omalla toiminnallaan nykyistä aikaisempaan puuttumiseen ja kustannusten hallintaan ennaltaehkäiseviin ja kevyempiin palveluihin satsaamalla. Myös palvelukokonaisuuteen liittyvät avo- ja laitospalvelut ovat samassa osastossa mahdollistaen välimuotoisten ja intervallityyppisten palvelujen kehittämisen. Rakenne kannustaa kevyempien ja ennaltaehkäisevien palvelujen käyttöön raskaampien ja kalliimpien laitospalvelujen sijasta.

Osastorakenne on selkeä yhteistyökumppaneiden, esimerkiksi kaupungin muut virastot, lähikunnat, HUS, suhteen.

Osastotasoisten yksiköiden toimialat on määritelty mallijohtosäännön mukaisesti lyhyesti. Tarkemmat tehtävämäärittelyt tapahtuvat johtosääntöä alemmantasoisilla päätöksillä.

Johtosäännössä on lisäksi säädetty, että osastojen jakautumisesta toimintotasoihin yksiköihin päättää lautakunta.

Pykälässä on määritelty viraston päällikön ja osastojen päälliköiden nimikkeet mallijohtosäännön mukaisesti: virastopäällikkö ja osastopäällikkö.

9 § Johtaminen (Sosv 12 §, Terv 8 §)

Määrittely on mallijohtosäännön sekä nykyisten sosiaalitoimen johtosäännön ja terveystoimen johtosäännön mukainen.

10 § Perhe- ja sosiaalipalvelujen toimiala

Perhe- ja sosiaalipalvelujen osasto huolehtii lapsille ja lapsiperheille tarkoitetuista neuvola- ja sosiaalipalveluista, lapsi- ja perhekohtaisesta lastensuojelusta, kasvatus- ja perheneuvonnasta sekä perheoikeudellisista asioista. Osasto huolehtii myös koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta, koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten terveysneuvonnasta ja terveystarkastuksista, alle 18 -vuotiaille tarkoitetuista päihdepalveluista sekä lasten- ja nuorten psykiatriasta.

Lisäksi osasto huolehtii aikuissosiaalityöstä, toimeentulotuen myöntämisestä, talous- ja velkaneuvonnasta, työllistämispalveluista ja kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä sekä maahanmuuttajien vastaanotokeskustoiminnasta.

Lisäksi lautakunta voi antaa osastolle muita tehtäviä. Tämä määräys on tarpeen, jotta nykyiset ja mahdollisesti tulevat tehtävät on mahdollista joustavasti määrätä sen osaston tehtäväksi, jonne ne toiminnallisesti on tarkoituksenmukaista sijoittaa.

11 § Terveys- ja päihdepalvelujen toimiala

Terveys- ja päihdepalvelujen osasto huolehtii sosiaali- ja terveystoimien palvelujen päivystystoiminnoista (somaattinen ja psykiatrinen päivystys sekä sosiaali- ja kriisipäivystys), perusterveydenhuollon avosairaanhoidon toiminnasta terveysasemilla ja somaattisen erikoissairaanhoidon poliklinikkatoiminnasta. Osasto huolehtii suun terveydenhuollosta mukaan lukien pääkaupunkiseudun suun erikoishoidon yksikkö. Lisäksi osasto huolehtii mielenterveys- ja päihdepalveluista sisältäen avo-, laitos- ja asumispalvelut sekä psykiatrisesta erikoissairaanhoidosta lukuun ottamatta lasten- ja nuorisopsykiatria.

Lisäksi lautakunta voi antaa osastolle muita tehtäviä. Tämä määräys on tarpeen, jotta nykyiset ja mahdollisesti tulevat tehtävät on mahdollista

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinro	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI hallintokeskus@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	800012-62637	0201256-6 Alv.nro FI02012566

joustavasti määrätä sen osaston tehtäväksi, jonne ne toiminnallisesti on tarkoituksenmukaista sijoittaa.

12 § Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen toimiala

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen osasto huolehtii kotihoidosta, kotisairaaloiminnasta, perusterveydenhuoltoon kuuluvista sairaalapalveluista, lääkinnällisestä ja muusta kuntoutuksesta. Osasto huolehtii myös vanhussosiaalityöstä, vanhusten päivätoiminnasta ja palvelukeskuksista. Lisäksi osasto huolehtii sekä lyhytaikaisesta että pitkäaikaisesta palveluasumisesta ja laitoshoidosta sekä omaishoidontuesta.

Osasto huolehtii vammaisten ja kehitysvammaisten sosiaalityöstä, asumispalveluista ja perhehoitopalveluista, työ- ja päivätoiminnasta, kehitysvammaisten laitospalveluista sekä vammaisneuvolasta.

Lisäksi lautakunta voi antaa osastolle muita tehtäviä. Tämä määräys on tarpeen, jotta nykyiset ja mahdollisesti tulevat tehtävät on mahdollista joustavasti määrätä sen osaston tehtäväksi, jonne se toiminnallisesti on tarkoituksenmukaista sijoittaa.

13 § Henkilöstö- ja kehittämispalvelujen toimiala

Henkilöstö- ja kehittämispalvelujen osasto tuottaa keskitetysti kaikki viraston johdon ja toiminnan edellyttämät henkilöstö- ja kehittämispalvelut siltä osin kun palveluja ei tuoteta kaupunkitasolla keskitetysti. Toiminnan osastoilla ei ole henkilöstöhallintotehtäviä lukuun ottamatta niitä, jotka kuuluvat esimiestehtäviin. Virastotasoiset strategian valmistelutehtävät, muut hallinnolliset asiantuntijapalvelut sekä koulutuspalvelut ovat osaston tehtäviä. Osaston tehtävänä olevan keskitetyn kehittämisen lisäksi jokaisen osaston johdon ja työntekijöiden tehtäviin kuuluu olennaisena osana oman toiminnan jatkuva kehittäminen. Tälle kehittämistyölle toiminnan osastot saavat tukea keskitetyltä henkilöstö- ja kehittämisosastolta. Osaston tehtäviin kuuluu myös koko viraston oikeudelliset palvelut, kuten lautakunta ja jaostotyöskentelyn valmistelu ja sihteeritehtävät.

Hallinto- ja tukipalvelujen osaston tehtävänä on lisäksi vastuutahona koordinoida osaa sellaisista poikkihallinnollisista prosesseista, joihin liittyvien palvelujen tuottamisen vastuu on omalta osaltaan kuitenkin kullakin osastolla. Terveystietolain mukaan kunnassa tulee olla nimetty vastuutaho terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi, jonka vastuutaho Helsingin kaupungissa on henkilöstö- ja kehittämispalvelujen osasto.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinro	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI hallintokeskus@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	800012-62637	0201256-6 Alv.nro FI02012566

Sosiaali- ja terveysvirastossa ei ole erillistä ruotsinkielisten palvelujen yksikköä vaan ruotsinkieliset palvelut tuotetaan osana kunkin osaston toimintaa. Hallinto- ja kehittämispalvelujen osaston tehtävänä on toimia koko viraston ruotsinkielisten palvelujen koordinoivana vastuutahona. Samoin osasto toimii lähipalvelujen koordinoinnin vastuutahona sosiaali- ja terveysvirastossa.

Lisäksi lautakunta voi antaa osastolle muita tehtäviä. Tämä määräys on tarpeen, jotta nykyiset ja mahdollisesti tulevat tehtävät on mahdollista joustavasti määrätä sen osaston tehtäväksi, jonne ne toiminnallisesti on tarkoituksenmukaista sijoittaa.

14 § Talous- ja tukipalvelujen toimiala

Talous- ja tukipalvelujen toimiala vastaa keskitetysti viraston ja osastojen talouden suunnittelusta ja seurannasta, hankintatehtävistä, viraston tilahallinnosta sekä järjestöavustusten valmistelusta, siltä osin kun palveluja ei tuoteta kaupunkitasolla keskitetysti. Toiminnan osastoilla ei ole taloushallinnon tehtäviä, lukuun ottamatta niitä, jotka kuuluvat esimiestehtäviin. Lisäksi osaston toimialaan kuuluvat kaikki viraston keskitetysti tuotettavat tukipalvelut kuten sairaala-apteekkitoiminta, laitoshuolto-, vahtimestari- ja lähettipalvelut, materiaali- ja tekstinkäsittely.

Lisäksi lautakunta voi antaa osastolle muita tehtäviä. Tämä määräys on tarpeen, jotta nykyiset ja mahdollisesti tulevat tehtävät on mahdollista joustavasti määrätä sen osaston tehtäväksi, jonne ne toiminnallisesti on tarkoituksenmukaista sijoittaa.

15 § Tietohallinto- ja viestintäpalvelujen toimiala

Osaston tehtävänä on tuottaa keskitetysti koko viraston tietohallinnon palvelut siltä osin kun palveluja ei tuoteta kaupunkitasolla keskitetysti. Osasto tuottaa myös sisäisen ja ulkoisen viestinnän palvelut.

Osaston tehtävänä on lisäksi vastuutahona koordinoida osaa sellaisista poikkihallinnollisista prosesseista, joihin liittyvien palvelujen tuottamisen ja kehittämisen vastuu on omalta osaltaan kuitenkin kullakin osastolla. Tietohallinto- ja viestintäpalvelujen osasto toimii innovatiivisten sähköisten palvelujen ja palvelukanavien sekä palveluneuvonnan ja ohjauksen koordinoivana vastuutahona virastossa.

Lisäksi lautakunta voi antaa osastolle muita tehtäviä. Tämä määräys on tarpeen, jotta nykyiset ja mahdollisesti tulevat tehtävät on mahdollista

joustavasti määrätä sen osaston tehtäväksi, jonne ne toiminnallisesti on tarkoituksenmukaista sijoittaa.

16 § Viraston päällikön tehtävät (Sosv 18 §, Terv 15 §)

Virastopäällikön tehtävien kohdat 1 – 5 ovat kaupungin mallijohtosäännön mukaiset.

Kohta 6

Kohdan mukainen palvelusetelipalveluntuottajiin liittyvä päätöksentekooikeus on viraston päällikölle esitetty uusi tehtävä. Tämän kohdan perusteella viraston päällikkö päättää, valtuuston ja/tai lautakunnan päätettyä palvelusetelin käyttämisestä palvelujen järjestämistapavaihtoehtona, mitkä ovat palveluntuottajaksi hyväksymisen edellytykset laissa säädettyjen lisäksi sekä kuka voi hyväksyä palveluntuottajaksi ja kuka voi peruuttaa hyväksymisen.

Kohta 7

Tartuntatauti- ja mielenterveyslaeissa on määrätty tehtäviä / toimimiselvöllisyys terveyskeskuksen vastaavalle lääkärille. Lisäksi terveydenhuoltolain mukaan terveydenhuollon toimintayksikössä on oltava vastaava lääkäri. Yksi viranhaltija ei voi vastata kaikista näistä aivan erityyppisistä, erilaista osaamista edellyttävistä ja eri yksiköihin kuuluvista tehtävistä. Siksi johtosäännössä tulee olla säädettyinä, miten Helsingin terveyskeskuksessa määritellään, kuka/ketkä Helsingin terveyskeskuksessa huolehtivat/vastaavat ao. laeissa tarkoitetuista tehtävistä/kuka toimii minkin lain tarkoittamana vastaavana lääkärinä ja kuka minkin toimintayksikön vastaavana lääkärinä.

Kohta 8

Määräys poikkeaa nykyisestä sosiaalitoimen johtosäännöstä siten, että viraston päällikkö määrää viranhaltijan toimimaan Helsingin erityishuoltopiiriin johtajana. Nykyisen johtosäännön mukaan viraston päällikkö tai hänen määräämänsä toimii Helsingin erityishuoltopiiriin johtajana.

Kohta 9

Viraston päällikön tehtäväksi on siirretty nykyisessä sosiaalitoimen johtosäännössä perhepalvelujohtajalle kuuluva tehtävä määrätä lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan lainsäädännön edellyttämät sekä avioliittolain tarkoittamat sovittelijat.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinro	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI hallintokeskus@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	800012-62637	0201256-6 Alv.nro FI02012566

Kohta 10

Viraston päällikkö määrää viranhaltijan toimimaan lastensuojelulain tarkoittamana sosiaalihuollon johtavana viranhaltijana. Nykyisen sosiaali-johtosäännön mukaan viraston päällikkö toimii lastensuojelulain tarkoittamana sosiaalihuollon johtavana viranhaltijana.

17 § Osaston päällikön tehtävät (Sosv 19 §, Terv 16 §)

Osaston päällikön tehtävät on määritelty kaupungin mallijohtosäännön mukaisesti.

18 § Estyneenä oleminen (Sosv 20 §, Terv 17 §)

Määräykset ovat kaupungin mallijohtosäännön mukaiset.

19 § Kelpoisuusvaatimukset (Sosv 21 §, Terv 18 §)

Sosiaali- ja terveysviraston päällikön ja osaston päällikön tehtävät ovat hallinnollisia johtotehtäviä.

Sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain 2 §:n mukaan lakia sovelletaan kelpoisuuksiin, joita vaaditaan sosiaalihuollon ammatilliselta henkilöstöltä, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Lain 10 § koskee sosiaalihuollon johtotehtäviä. 10 § 1 momentin mukaan kelpoisuusvaatimuksena kunnan tai kuntayhtymän sosiaalihuollon tai sosiaali- ja terveyshuollon pääasiassa hallinnollisiin johtotehtäviin on 3 §:n mukainen kelpoisuus tai tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja alan tuntemus sekä niiden lisäksi riittävä johtamistaito.

Hallinnolliset johtotehtävät eivät sisällä asiakastyötä eivätkä välitöntä asiakastyön ohjausta. Hallinnollisen johtajan kelpoisuusvaatimukseen ei sisälly vaatimusta asiakastyökokemuksesta eikä tietyn tutkinnon suorittamisesta, vaan myös muulla tavoin hankittu alan tuntemus on riittävä.

Johtosäännön 19 §:n kelpoisuusvaatimuksissa on 1 momentin viittauksella ”sen lisäksi mitä muutoin on säädetty” ja 2 momentin viittauksella ”ottaen huomioon mitä erikseen on säädetty tai määrätty” varmistettu se, että silloin, kun tehtävä kuuluu sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain soveltamisalaan, lainsäännökset otetaan huomioon.

Lainsäädäntöviittauksilla on otettu huomioon se, mitä korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä 12.1.2012, 2954/1/09, on edellytetty. Päätös koski kotihoidon johtajan kelpoisuusvaatimuksia johtosäännössä.

20 § Henkilökunnan ottaminen (Sosv 22 §, Terv 19 §)

Pykälä on kaupungin mallijohtosäännön mukainen.

21 § Päätösvallan siirtäminen sosiaalihuollon yksilöhuollon asioissa (Sosv 23 §)

Sosiaalihuollon palvelujen osalta tulee lain mukaan tehdä muutoksenhakukelpoinen päätös sekä itse palvelun antamisesta että ko. palvelusta perittävän maksun määrästä.

Pykälästä on poistettu nykyisen sosiaalitoimen johtosäännön vastaavan pykälän viimeinen momentti, joka koskee esiopetuksen sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen ja antamiseen liittyvän päätöksenteon siirtämistä viranhaltijalle. Muilta osin pykälä on samanlainen kuin nykyisessä sosiaalitoimen johtosäännössä.

Terveystoiminnassa tehdään muutoksenhakukelpoinen päätös ainoastaan potilasmaksusta, ei palvelusta. Maksustakin tehdään päätös vain silloin, kun maksu määräytyy potilaskohtaisena, hänen tulojensa perusteella.

Tästä syystä tämän pykälän määräyksiä sovelletaan ainoastaan sosiaalipalveluihin ja niistä perittävistä maksuista päättämiseen. Sen sijaan terveydenhuollon potilasmaksujen osalta päätösvalta määräytyy johtosäännön 4 §:n 3-kohdan perusteella (huomioon ottaen khn johtosäännön 7 § 12-kohta).

22 § Esitykset ja lausunnot ulkopuolisille sekä puhevallan käyttö (Sosv 24 §, Terv 21 §)

1 ja 2 mom.

Vastaavat nykyisten sosiaalitoimen johtosäännön ja terveystoimen johtosäännön ao. määräyksiä.

3 mom.

Määräykset vastaavat muutoin nykyisten johtosääntöjen määräyksiä, mutta lisäyksenä on puhevallan käyttö yksityisiä sosiaalipalveluja ja yksityisiä terveystoimintapalveluja koskevien lakien perusteella annettavia lausuntoja koskevissa asioissa.

Lisäykset johtuvat siitä, että aluehallintovirasto edellyttää em. yksityisiä palveluja koskevan lainsäädännön nojalla kunnan sosiaali- ja terveys-toimelta lausuntoja mm. toimilupaa hakevien henkilöiden soveltuvuu-desta haastatteluineen, toiminnan asianmukaisuudesta ja tarpeellisuu-desta. Aluehallintovirasto edellyttää lisäksi kunnan sosiaali- ja terveys-toimen myös aktiivisesti valvovan ao. yksityistä toimintaa alueellaan sekä antamaan valvontaansa perustuvia lausuntoja ja selvityksiä alue-hallintovirastolle. Nämä lausunnot ovat luonteeltaan ammatillisia eivät-kä sellaisina sisällä poliittista harkintaa ja siksi ne soveltuvat viranhalti-joiden tehtäväksi.

Kohtaan on lisätty myös lausuntojen antaminen apteekkien toimintaa koskevista asioista, mikä aiemmin kuului terveyslautakunnan toimival-taan.

Voimaantulo ja siirtymävaiheen tehtävät

Sosiaali- ja terveystoimen johtosääntö tulee voimaan 1.1.2013.

Nykyisen sosiaaliviraston ja nykyisen terveyskeskuksen toiminta jatkuu niiden voimassaolevien johtosääntöjen mukaisesti vuoden 2012 lop-puun saakka. Nykyinen sosiaalilautakunta ja sen jaostot sekä terveys-lautakunta käsittelevät ja päättävät nykyisten virastojen toimintaan liit-tyvistä johtosäännössä lautakunnan ja jaostojen päätösvaltaan kuulu-vista asioista.

Ennen johtosäännön voimaantuloa kaupunginhallitus vastaa vuoden 2012 aikana niistä välttämättömistä tehtävistä, jotka ovat tarpeen uu-den johtosäännön täytäntöönpanemiseksi. Lisäksi kaupunginhallitus päättää sosiaali- ja terveyslautakunnan ja varhaiskasvatuslautakunnan toimivaltaan kuuluvista asioista 1.1.2013 lukien siihen saakka kunnes uudet lautakunnat on valittu.

Kaupunginhallituksen päätettäväksi tulevia asioita ovat

Kohdan 1 osalta muun muassa

- antaa lausunto kaupunginvaltuustolle sosiaali- ja terveysviraston vi-raston päällikön ja varhaiskasvatusviraston viraston päällikön valin-nasta
- päättää sosiaali- ja terveysviraston osastojen päälliköiden valinnas-ta
- päättää sosiaali- ja terveysviraston sekä varhaiskasvatusviraston toimistotasoisesta yksikköjaosta

-
- päättää sosiaali- ja terveysviraston sekä varhaiskasvatusviraston toimistopäälliköiden valinnasta
 - hyväksyä sosiaali- ja terveysviraston sekä varhaiskasvatusviraston vuoden 2013 käyttösuunnitelmat

Kohdan 2 osalta muun muassa

- päättää sosiaali- ja terveysviraston sekä varhaiskasvatusviraston taloushallinnon päätöksenteon delegoinnista
- määrätä sosiaali- ja terveysviraston sekä varhaiskasvatusviraston viraston päällikön sijainen
- päättää sosiaali- ja terveysviraston sekä varhaiskasvatusviraston virastopäällikön ja osastopäälliköiden päätösten ottoharkinnasta
- muut mahdolliset kiireiset lautakunnan päätettävänä olevat asiat